

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Географія, Людина і природа та туристська робота»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю **014.07 Середня освіта (Географія)**

галузі знань **01 Освіта / Педагогіка**

Кваліфікація: **Магістр середньої освіти (за предметною спеціальністю
Географія). Вчитель географії. Викладач географії**

Харків 2020 р.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Введено в дію наказом від 08.05. 2020 р.
№ 21/164

Ректор Віль БАКІРОВ
18 травня 2020 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Географія, Людина і природа та туристська робота»

Спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)

Спеціалізація _____

другий (магістерський) рівень вищої освіти

Затверджено Вченою радою університету «27» квітня 2020 року,
протокол № 8

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

1.1. Вчена рада факультету геології, географії, рекреації і туризму:

протокол № 7 від «11» березня 2020 р.

Голова Вченої ради факультету

(Віліна ПЕРЕСАДЬКО)

1.2. Науково-методична комісія факультету геології, географії, рекреації і туризму:

протокол № 8 від «11» березня 2020 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету

(Олександр ЖЕМЕРОВ)

1.3. Кафедра фізичної географії та картографії:

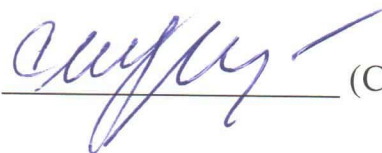
Протокол № 9 від «05» березня 2020 р.

Завідувач кафедри

(Юлія ПРАСУЛ)

Гарант освітньо-професійної програми

(Сергій КУЛІШІ)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою присвоєно
Керівник робочої групи:		
Куліш Сергій Миколайович	професор кафедри фізичної географії та картографії	доктор педагогічних наук, доцент
Робоча група:		
Пересадько Віліна Анатоліївна	професор кафедри фізичної географії та картографії, декан факультету геології, географії, рекреації і туризму	доктор географічних наук, професор по кафедрі фізичної географії та картографії
Немець Людмила Миколаївна	завідувач кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор по кафедрі соціально- економічної географії і регіонознавства
Прасул Юлія Іванівна	завідувач кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент по кафедрі фізичної географії та картографії
Сегіда Катерина Юріївна	доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, доцент по кафедрі соціально-економічної географії і регіонознавства
Борисенко Катерина Борисівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат педагогічних наук
Лутаєва Тетяна Василівна	доцент кафедри педагогіки	кандидат педагогічних наук
Жемеров Олександр Олегович	професор кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент по кафедрі фізичної географії та картографії
Решетченко Світлана Іванівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, по кафедрі фізичної географії та картографії
Кандиба Юрій Іванович	доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства	кандидат географічних наук, доцент по кафедрі соціально-економічної географії і

		регіонознавства
Редіна Валентина Андріївна	КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради, директор	кандидат педагогічних наук
Поклонський Олександр Олександрович	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 38, директор, вчитель географії	
Шульга Марина Євгенівна	КНЗ «Центр позашкільної освіти» Малинівської селищної ради Харківської області; КЗ «Малинівський ліцей № 2», вчитель географії	
Скубарєва Тетяна Дмитрівна	студент групи ГО-51	
Назарко Людмила Михайлівна	студент групи ГГ-31, представник студентського самоврядування	

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

1) Освітнього стандарту спеціальності

Стандарт вищої освіти з даної спеціальності не є офіційно затвердженим. Наразі діє Тимчасовий стандарт вищої освіти України, схвалений Вченою радою університету (протокол № 15 від «06» листопада 2017 р.) і затверджений наказом ректора (№ 1701-1/478 від 20 листопада 2017 р.);

2) Професійного (их) стандарту _____
назва стандарту, власник/провайдер стандарту

3) Рекомендації професійної асоціації _____
назва

інформація про розміщення/оприлюднення рекомендацій

4) Рекомендації провідного працедавця в галузі _____
назва

інформація про розміщення/оприлюднення рекомендацій

Примітка – пп. 2-4 вказуються у випадку наявності

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Профіль освітньої програми
Географія, Людина і природа та туристська робота
зі спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

1 - Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Магістр середньої освіти (Географія) Географія, Людина і природа та туристська робота. Вчитель географії, викладач географії
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці (на основі диплома бакалавра)
Офіційна назва програми	Географія, Людина і природа та туристська робота
Наявність акредитації	Є, сертифікат про акредитацію від 26.12.2019 р. № 20, Рішення № 17 (3.7) від 23.12.2019 р., Строк дії сертифіката до 23.12.2024 р.
Цикл/рівень	НРК України - 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавр чи спеціаліст
Мова викладання	українська
Термін дії освітньої програми	2 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://physgeo.univer.kharkov.ua/education/programs/educ/
2- Мета освітньої програми	
<p>Формування у здобувачів глибоких фундаментальних знань, навичок міждисциплінарного географічного дослідження; здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у процесі навчання та безпосередньо з організації освітнього процесу у закладах середньої освіти, конкурентоспроможного фахівця, здатного виконувати професійні обов'язки та завдання науково-дослідницького й інноваційного характеру у галузі сучасної освіти, будувати свою діяльність на основі проектування, креативного та творчого підходу, забезпечувати зв'язок між географічною наукою і суспільною свідомістю у науковій і педагогічній діяльності, легко адаптуватися до сучасних технологій та методик навчання</p>	
3 – Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)</i>	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта, 014.07 Середня освіта (Географія)
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна, прикладна. Розвиток комплексу загальних та спеціальних компетентностей, необхідних професіоналу-досліднику, які розширюють науковий світогляд і здібності до проведення методологічного аналізу й критичного розуміння досягнень сучасної освіти і географічної науки, дозволяють створювати власну концепцію проектування дидактичної системи у педагогічній діяльності, застосовувати засоби і технології взаємодії учасників освітнього процесу. <u>Професійні акценти</u> – вчитель з креативним і критичним мисленням, адаптований до умов профільної середньої освіти та здатний здійснювати менеджерську діяльність в освітніх закладах (надана можливість вибору відповідних вибіркових курсів), викладач закладів вищої освіти з профільних предметів
<i>Основний фокус освітньої</i>	Фахова вища освіта в галузі знань 01. Освіта / Педагогіка із предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія). Формування

<i>програми та спеціалізації</i>	професіонала із сучасним науковим світоглядом і мисленням, який здатний здійснювати компетентнісне навчання географії та профільних географічних дисциплін, дослідну та інноваційну діяльність в освітньому процесі. Ключові слова: вчитель, географія, природознавство, управління освітнім процесом, туризм, наукова діяльність
<i>Особливості програми</i>	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців, знання і володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями для вирішення експериментальних і практичних завдань, посилена практична географічна та туристська підготовка, можлива академічна мобільність та стажування у навчальних закладах за кордоном
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Професійна діяльність у галузі середньої освіти та дотичних до неї сферах. Система закладів середньої освіти, у т.ч. заклади загальної середньої освіти, позашкільні навчальні заклади, професійно-технічні та вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації, що надають повну загальну середню освіту, різних типів, форм власності, підпорядкування, органи управління системою загальної середньої освіти, науково-дослідні установи. Здійснюється замовником на первинні посади вчителя географії, викладача закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, працівника органів державної влади та місцевого самоврядування, викладача закладу вищої освіти
<i>Подальше навчання</i>	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, 9-му кваліфікаційному рівні НРК, доступ до спеціалізованих досліджень у географічній та освітянській галузях. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.
5 – Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Навчання студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, активне самонавчання, навчання на основі науково-дослідницької діяльності, навчання через виробничу (педагогічну) практику. Активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі) та пасивні (пояснювально-ілюстративні) технології та методи
<i>Оцінювання</i>	Чотирирівнева та дворівнева, 100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: <i>поточний</i> (усне та письмове опитування, виступи на семінарських заняттях), контрольний, проміжний (захист практичних, самостійних робіт), <i>підсумковий</i> (письмові екзамени (переважно у тестовій формі), залікові роботи, захисти звітів з практик), самоконтроль, <i>державна атестація</i> (підготовка та публічний захист кваліфікаційної роботи магістра)
6 – Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в середній (зокрема профільній) освіті за предметною спеціальністю «Географія» та дослідницько-інноваційній діяльності з географії / педагогіки, що передбачає проведення досліджень, здійснення інновацій, застосування новітніх та експериментальних теорій та методів освітніх і географічних наук, професійну практику, постійне самонавчання за умови комплексності та невизначеності умов організації освітньо-виховного процесу в закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти
<i>Загальні компетентності</i>	ЗК1. Володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння

(ЗК)	<p>відстоювати власні наукові погляди.</p> <p>ЗК2. Здатність використовувати основні методи наукового пошуку; планувати, проектувати й організовувати дослідницькі та освітні проекти за прикладною тематикою в освітній та географічній галузях, узагальнювати отримані результати, оформлювати і презентувати наукові здобутки відповідно до чинних вимог.</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути сучасно освіченим, усвідомлювати і оволодівати можливістю навчання впродовж життя.</p> <p>ЗК4. Здатність працювати в команді, взаємодіяти з іншими людьми.</p> <p>ЗК5. Навички використання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації державною та іноземною мовами в галузі географічної освіти; вміння постійно збагачувати власне мовлення.</p> <p>ЗК6. Здатність застосовувати знання сфери навчання у практичних ситуаціях: використання географічної термінології та номенклатури в освітньому процесі, уміння донести знання до нефахівців, ефективно і вільно передавати їх письмовими, усними та візуальними засобами.</p> <p>ЗК7. Навички пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, її наукового опрацювання і використання, зокрема, порівняння, аналізу і представлення на основі різноманітних методів і підходів, у тому числі інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) відносно інших людей і відносно природи (принципи гуманізму, етики, біо-, еко- та геоетики), соціально відповідально і свідомо. Визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної доброчесності, а також професійних кодексів поведінки.</p> <p>ЗК9. Дослідницька компетентність, здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях: здатність використовувати науковий інструментарій для проведення теоретичних та експериментальних досліджень у навчальній та професійній діяльності, практичне застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик, уміння працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них.</p> <p>ЗК10. Уміння виробляти власну стратегію і тактику професійної поведінки, діяльності з урахуванням інтересів колективу, здатність виявляти ініціативу, оптимізувати часові витрати на різні форми роботи, інтелектуальна самостійність, критична обізнаність, управління у відповідності до стандарті якості освіти, заснованих на потребах і інтересах учнів, їх батьків, адміністрації, вчителя, соціуму.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність переносити систему наукових знань у практичну діяльність та площину навчального предмету / процесу, здійснювати структурування навчального матеріалу.</p> <p>ФК 2. Здатність проектувати та організувати освітній процес, підбирати та реалізовувати форми, методи і засоби навчання, що спрямовані на розвиток здібностей учнів на основі психолого-педагогічної характеристики класу.</p> <p>ФК 3. Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у закладах середньої освіти.</p> <p>ФК 4. Здатність формувати ключові і предметні компетентності учнів профільної старшої школи та реалізувати наскрізні змістові лінії засобами навчання.</p>

	<p>ФК 5. Формування позитивної пізнавальної мотивації дитини до саморозвитку і навчання.</p> <p>ФК 6. Здатність виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, формування їхньої культури та підготовки до вибору життєвого шляху.</p> <p>ФК 7. Здатність реалізувати профорієнтаційну роботу з учнями, що завершують навчання за циклом повної загальної середньої освіти, проєктувати й здійснювати позакласну роботу з предмету.</p> <p>ФК 8. Усвідомлення суспільної значущості своєї педагогічної діяльності та відповідальності, здатність здійснювати професійну саморегуляцію, а також продовжувати навчання та вдосконалення своїх знань й умінь із значним ступенем автономії, прагнення саморозвитку та самовдосконалення у педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу, конкурентоспроможність.</p> <p>ФК 9. Здатність до комунікації зі спільнотами, уміння організувати комунікацію учнів, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, здатність аргументовано переконувати колег у правильності пропонованого рішення, вміння донести до інших свою позицію.</p> <p>ФК 10. Здатність комплексно планувати, організувати та здійснювати навчальні проєкти, вести аналітичну звітну документацію та презентації.</p>
<p><i>Спеціальні (предметні) компетентності (ПК)</i></p>	<p>ПК1. Здатність демонструвати знання змісту фундаментальних і спеціальних дисциплін про геосфери, географічні явища та процеси, аналізувати їх з точки зору фундаментальних теорій та концепцій географічної науки на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному), методології дослідження; здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію збалансованого розвитку людства.</p> <p>ПК2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).</p> <p>ПК3. Здатність застосовувати професійні знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних систем, орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації географічних знань для підвищення професійної майстерності;</p> <p>ПК4. Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах; пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей у світі, регіонах, країнах.</p> <p>ПК5. Здатність застосовувати основні методи географічних досліджень, загальнонаукові методи, методи і методики професійної педагогіки, психології, методики навчання географії у профільній школі.</p> <p>ПК6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України, її окремих адміністративних одиниць.</p>

	<p>ПК7. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.</p> <p>ПК8. Здатність демонструвати знання про структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку, значення для суспільства.</p> <p>ПК9. Здатність до професійної практично-дослідницької діяльності: виконувати польові і камеральні дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ПК10. Здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій, досвід викладання географії і педагогічної практики для формування в учнів загальних і предметних компетентностей, здійснення міжпредметних зв'язків географії в закладах повної загальної середньої освіти; уміння організувати роботу учнів за рівнями засвоєння навчального матеріалу та застосовувати методи діагностування навчальних досягнень учнів, забезпечувати виконання нормативних актів щодо організації навчально-виховного процесу.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання (РН) (нумерація відповідно до Тимчасового стандарту вищої освіти Університету)</p>	
<p>Знання і розуміння:</p> <p>РН 16. Пояснює зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулює наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.</p> <p>РН 2. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію.</p> <p>РН 3. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівні повної загальної середньої освіти, профільної освіти), загальні засади організації туристсько-краєзнавчої роботи з учнівською молоддю.</p> <p>РН 12. Володіє знаннями про організацію, управління, нормативно-правове забезпечення, соціально-економічні та культурні умови діяльності в освітніх установах.</p> <p>РН 14. Володіє критичним осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі предметних галузей, взаємодії людини і природи, шляхів їх раціональної взаємодії, користі та шкоди здобутків технологій для людини і природи, важливості збалансованого розвитку країни, причинно-наслідкових зв'язків, що існують у цілісній синергетичній системі «природа», залучаючи логічне мислення та просторову уяву.</p> <p>РН 15. Знає та розуміє спеціалізовані концептуальні знання, основні теоретико-методологічні проблеми фізичної, економічної та соціальної географії, теорії освіти, передових психолого-педагогічних технологій на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.</p> <p>РН 18. Розуміє та характеризує сутність, класифікацію, чинники, закономірності розвитку глобальних фізико-географічних та суспільно-просторових процесів, глобальних проблем людства.</p> <p>РН 27. Знає номенклатуру та термінологію, особливо сучасних наукових напрямів географії у поєднанні з новітніми, освітніми технологіями, придатними для учнівської молоді, що завершує цикл повної загальної середньої освіти.</p> <p>Уміння:</p> <p>РН 5. Ефективно застосовує професійні знання в практичній педагогічній діяльності при вирішенні навчальних, виховних та науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, конкретних психолого-педагогічних ситуацій.</p>	

РН 7. *Уміє застосовувати* міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності, застосовувати державну та іноземну мови у професійній діяльності.

РН 8. *Добирає і застосовує* сучасні освітні технології та методики, форми, методи і прийоми навчання для формування предметних компетентностей учнів за умови профільної середньої освіти і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

РН 17. *Застосовує* поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії, що є основою для креативного мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.

РН 19. *Формує* в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій.

РН 20. *Знає і вміє* залучати інноваційні концепції, методики та тенденції вітчизняної та зарубіжної теорії навчання географії, генерує оригінальні ідеї щодо здійснення освітнього процесу, які можуть бути реалізовані як у знайомих, так і у незнайомих ситуаціях.

РН 21. *Самостійно збирає, обробляє, аналізує, критично оцінює і систематизує* наукову, науково-популярну та технічну інформацію з різних джерел, дані польових досліджень, відповідні картографічні, літературні та статистичні джерела під час проведення профільних досліджень, обґрунтовує доцільність використання у наукових дослідженнях та на уроках географії, надає критичну оцінку своїх висновків, співставляє отримані результати з існуючими знаннями, викладає це у формі тексту, доповіді, презентації.

РН 22. *Самостійно здійснює* природознавчі й суспільно-географічні дослідження, необхідні для організації практичних занять з географії в закладах середньої освіти та для позашкільної краєзнавчої та туристичної роботи.

РН 23. *Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати* теоретичні й методичні засади навчання географії для виконання освітньої програми повної загальної середньої освіти, зокрема профільної, з географії.

РН 26. *Творчо застосовує* сучасні методики і технології, різноманітні методи та форми прогресивного навчання, інноваційні прийоми навчання в освітніх закладах різного типу, забезпечуючи формування в учнів предметних компетентностей та основ цілісної природничо-наукової картини світу.

РН 28. *Здійснює* науково-дослідницьку роботу, використовує науковий інструментарій для проведення теоретичних та експериментальних досліджень у навчальній та професійній діяльності.

Комунікація:

РН 1. *Володіє* основами професійної культури при підготовці та редагуванні текстів державною мовою з предметної спеціальності, знаннями про ведення ділової документації у різних типах закладів середньої та позашкільної освіти, *уміє* викладати, фахово спілкуватися, вступати у диспут, брати участь в обговоренні, записувати тексти географічної спрямованості, презентації уроків географії українською мовою (в окремих випадках – іноземною) із залученням наукового глосарія, сучасної географічної номенклатури.

РН 4. *Здатний висловлювати* власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; *знає* та *розуміє* особливості навчання різнорідних груп учнів, *застосовує* диференціацію навчання, *організовує* освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

РН 24. *Здійснює* відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації державною мовою, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи (зокрема інформаційно-комунікаційні технології).

РН 29. *Здатний працювати* в міжнародному контексті та в глобальному інформаційному середовищі за професією.

Автономність і відповідальність:

РН 6. *Має навички* оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності і обдуманого вибору шляхів їх вирішення, здатний нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

РН 9. *Володіє* формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній туристичній краєзнавчій роботі, діагностування навчальних досягнень учнів, *уміє* відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

РН 10. *Здатний проектувати* рівноправне, справедливе, психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, *уміє* виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

РН 11. *Здатний* цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

РН 13. *Здатний самостійно організовувати* процес навчання упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності предметні компетентності, що здобуті під час навчання.

РН 25. *Дотримується сам* (зокрема під час практик) *та формує* відповідальне ставлення учнів до природи, повагу до культурних цінностей і традицій місцевого населення під час екскурсій, походів і експедицій з учнівською молоддю.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	Відповідає ліцензійним умовам. Гарант програми – доктор педагогічних наук Куліш С. М. Група забезпечення: 1 доктор педагогічних наук, доцент, 1 доктор географічних наук, доцент, 2 кандидати педагогічних наук, 1 кандидат географічних наук, доцент. Усі викладачі є штатними викладачами ХНУ ім. В. Н. Каразіна, мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає основному профілю дисципліни, що викладається, мають підтверджений рівень наукової та професійної активності. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Спеціального матеріально-технічного забезпечення не потребує. Є технічні засоби навчання (дошки-екрани; мультимедійні проектори, ноутбуки, принтери; сканери, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням) для формування загальних, фахових і предметних компетентностей в процесі навчання здобувачів і необхідних в освітньому процесі з географії в школі. Є обладнання та устаткування, необхідне для прикладних досліджень географічних об'єктів і систем (компаси, GPS навігатор; GPS-приймач, автоматизована метеорологічна станція, геліограф, психрометри, термографи, флюгер, гірограф, балансмір, актинометри, анемометри, анеморумбометри, термометри, снігомір, барограф, батометр, гальванометр, термометр-щуп, опадомір; автомат. метеостанція, вітроустановка; автоматичний анеморумбометр, сонячні батареї, РТК-приймач, ехолот, лазерний дальномір), бази для проведення виробничих практик (за договорами про співпрацю). Є навчальні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, гуртожиток, пункти харчування, точки бездротового доступу до інтернет, спортзали тощо.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Офіційні сайти ХНУ ім. В. Н. Каразіна (www.univer.kharkov.ua), факультету геології, географії, рекреації і туризму (geo.karazin.ua), кафедри фізичної географії та картографії (physgeo.univer.kharkov.ua) містять інформацію про навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, освітні ресурси (матеріали навчально-методичного забезпечення). Необмежений доступ до інтернет, друковані (фонди ЦНБ ім. В. Н. Каразіна, депозитарій, власні

	бібліотеки навчальних лабораторій, база космічних та аерознімків, картографічні твори) та Інтернет-джерела (у т.ч. і Центру електронного навчання ХНУ) інформації; навчальні і робочі плани, освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін, що включають лекційний матеріал, завдання практичних робіт, питання семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, завдання для поточного та підсумкового контролю Відповідає ліцензійним умовам, 100%
9- Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, за бажанням студента. Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховують відповідно до встановленої процедури за довідкою про академічну мобільність
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, у т.ч. участь у програмах проекту Еразмус +, за бажанням студента
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Реалізується, мова навчання за окремим узгодженням

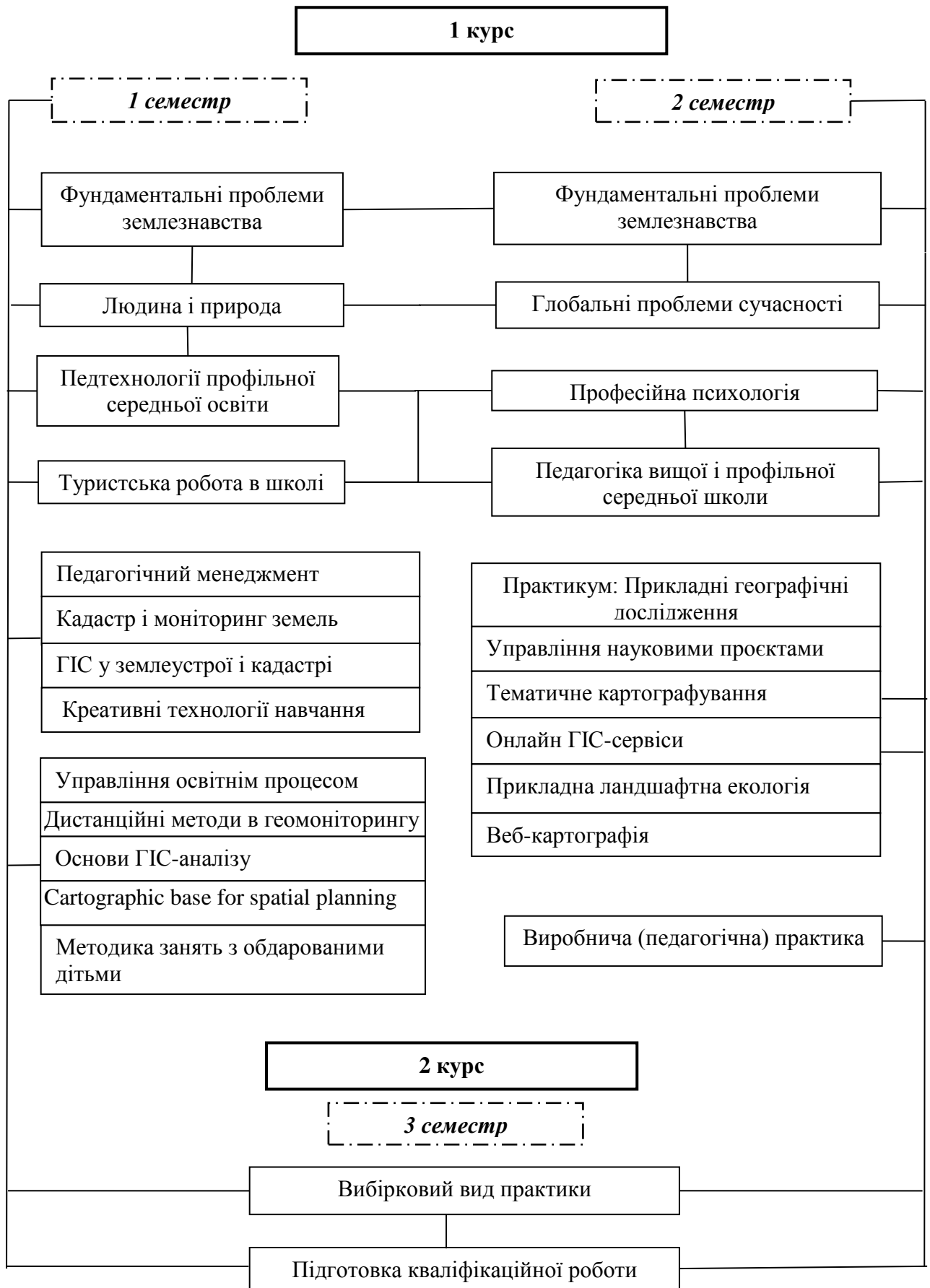
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми(навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Глобальні проблеми сучасності	3	дворівнева шкала оцінювання
ОК 2	Людина і природа	5	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 3	Фундаментальні проблеми землезнавства	7	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 4	Професійна психологія	4	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 5	Педагогіка вищої і профільної середньої школи	4	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 6	Педтехнології профільної середньої освіти	5	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 7	Туристська робота в школі	4	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 8	Науково-педагогічна практика	5	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 9	Виробнича (педагогічна) практика	7	дворівнева шкала оцінювання
ОК 10	Підготовка кваліфікаційної роботи	20	чотирирівнева шкала оцінювання
Загальний обсяг обов'язкових компонент		64	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ1	Управління освітнім процесом	4	дворівнева шкала оцінювання
	Дистанційні методи в геомоніторингу		
	Основи ГІС-аналізу		
	Cartographic base for spatial planning (англ. мовою)		
	Методика занять з обдарованими дітьми		
ВБ2	Педагогічний менеджмент	4	дворівнева шкала оцінювання
	Кадастр і моніторинг земель		
	ГІС у землеустрої і кадастрі		
	Креативні технології навчання		
ВБ3; ВБ4	Практикум: прикладні географічні дослідження	4+4	дворівнева шкала оцінювання
	Управління науковими проектами		
	Тематичне картографування		
	Онлайн ГІС-сервіси		
	Прикладна ландшафтна екологія		
ВБ5	Веб-картографія	10	чотирирівнева шкала оцінювання
	Переддипломна практика		
	Педагогічна практика		
	Виробнича практика		
	Науково-дослідницька практика		
Асистентська практика			
Загальний обсяг вибірових компонент:		26	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів
1	Педтехнології профільної середньої освіти	5
	Людина і природа	5
	Туристська робота в школі	4
	Фундаментальні проблеми землезнавства	3
	Педагогічний менеджмент / Кадастр і моніторинг земель / ГІС у землеустрої і кадастрі / Креативні технології навчання	4
	Управління освітнім процесом/ Дистанційні методи в геомоніторингу / Основи ГІС-аналізу / Cartographic base for spatial planning (англ. мовою) / Методика занять з обдарованими дітьми	4
	Науково-педагогічна практика	5
	Всього за 1 семестр	30
2	Глобальні проблеми сучасності	3
	Професійна психологія	4
	Педагогіка вищої і профільної середньої школи	4
	Фундаментальні проблеми землезнавства	4
	Практикум: прикладні географічні дослідження / Управління науковими проектами / Тематичне картографування / Онлайн ГІС-сервіси / Прикладна ландшафтна екологія / Веб-картографія	4
	Виробнича (педагогічна) практика	7
	Всього за 2 семестр	30
3	Вибірковий вид практики	10
	Підготовка кваліфікаційної роботи	20
	Всього за 3 семестр	30

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Географія, Людина і природа та туристська робота» спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр середньої освіти (за предметною спеціальністю Географія), Географія, Людина і природа та туристська робота, Вчитель географії, Викладач географії. Професійні права: вчитель географії, природознавства, викладач географічних дисциплін, педагог-організатор туристської роботи, методист.

Магістерська робота є закінченим науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про підготовленість здобувача до виконання професійних обов'язків з використанням набутих інтегрованих знань, умінь і практичних навичок. Кваліфікаційна робота передбачає проведення аналізу та прикладне дослідження проблем у галузі середньої освіти за предметною спеціальністю Географія. Обсяг та структура роботи встановлюється випусковою кафедрою факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Робота перевіряється на наявність запозичень (зокрема, академічного плагіату) згідно з процедурою, затвердженою закладом вищої освіти і визначеною системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Анотація кваліфікаційної роботи оприлюднюється на офіційному сайті факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна або випускової кафедри.

Атестація здійснюється відкрито і публічно перед Атестаційною комісією, яка затверджена наказом ректора ХНУ ім. В. Н. Каразіна. До Атестаційної комісії подаються матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи, – довідка про апробацію результатів дослідження, тези доповідей на науково-практичних конференціях, фахові публікації тощо (мінімум 1 підтвердження). Доповідь здобувача для переконливості та підтвердження висновків та пропозицій має обов'язково супроводжуватися презентацією із використанням мультимедійної техніки.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10
ЗК 1	•	•	•					•		•
ЗК 2								•		•
ЗК 3				•	•					
ЗК 4				•					•	
ЗК 5				•		•	•	•	•	•
ЗК 6						•			•	
ЗК 7								•		•
ЗК 8					•	•	•		•	•
ЗК 9								•		•
ЗК 10				•	•	•			•	
ФК 1						•	•		•	
ФК 2				•	•	•			•	•
ФК 3				•						•
ФК 4						•			•	•
ФК 5				•	•				•	
ФК 6				•	•				•	
ФК 7							•		•	•
ФК 8				•	•			•		
ФК 9				•					•	•
ФК 10								•		•
ПК 1	•	•	•							
ПК 2	•	•	•						•	•
ПК 3									•	•
ПК 4	•	•	•							
ПК 5	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПК 6	•	•	•							
ПК 7						•	•			
ПК 8	•	•	•						•	•
ПК 9								•	•	•
ПК 10		•		•	•	•		•		•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10
PH 1	•									•
PH 2				•	•					•
PH 3						•	•	•	•	•
PH 4				•	•	•			•	
PH 5									•	
PH 6				•		•			•	•
PH 7						•		•	•	•
PH 8						•			•	•
PH 9				•	•		•		•	
PH 10				•	•				•	
PH 11					•	•			•	•
PH 12									•	
PH 13								•		•
PH 14	•	•	•							
PH 15	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
PH 16	•	•	•							
PH 17	•	•	•					•	•	•
PH 18	•									
PH 19						•			•	•
PH 20						•		•	•	•
PH 21								•		•
PH 22								•	•	•
PH 23			•	•	•				•	•
PH 24						•			•	
PH 25		•				•	•		•	
PH 26						•		•	•	•
PH 27	•	•	•			•		•	•	•
PH 28								•		•
PH 29								•	•	•